

Komfortní SANITKY

V šedesátých a sedmdesátých letech minulého století vznikla na podvozcích značky Mercedes-Benz pestrá škála komfortních sanitek. Většinu z nich karosovaly firmy Binz a Miesen.

V první polovině šedesátých let sloužily ke stavbě sanitních vozů především upravené podvozky Mercedes-Benz 190 a 190 D řady W 110. První byl vybaven benzinovým čtyřválcem 1,9 l o výkonu 80 k (59 kW), druhý úsporným – i když nepříliš temperamentním – čtyřválcovým dieselem, který z objemu 2,0 l dával výkon 55 k (40,5 kW).

Oba motory byly spojeny s manuální čtyřstupňovou převodovkou ovládanou pákou pod volantem.

Kromě podvozků se standardním rozvorem 2,70 m automobilka výrobcům sanitních automobilů dodávala i šasi s rozvorem prodlouženým na 3,10 m. Na nich bylo možné stavět prostornější a lépe vybavené sanitky pěti-

metrové délky. Stejně jako sedany této řady i sanitní vozy měly na zadních blatnících decentní křídélka.

Od roku 1961 používala karosárna Binz z württemberského Lorchu pro své sanitky obchodní označení Europ 1000 a 1100. První verze měla střechu zvýšenou jen mírně, druhá o poznání víc. Číslo v typovém označení odpovídalo vnitřní výšce v milimetrech mezi lůžkem pro pacienta v oblasti hlavy a stropem sanitního prostoru.

Všechny podvozky určené ke stavbě sanitních automobilů měly zesílené zavěšení a odpružení zadních kol a také větší patnáctipalcové disky kol

Sanitní Mercedes-Benz 190 D karosovaný firmou Binz (1965)





Tuto sanitku Binz z roku 1961 poháněl šestiválec 2,2 l

obuté do pneumatik 7,00 – 15 se zvýšenou únosností. V létě 1963 sanitky dostaly – stejně jako sedany řady s interním označením W 110 – přední kotoučové brzdy a dvouokruhové ovládní brzdové soustavy.

V malých počtech se v té době objevovaly i sanitky stavěné na upravených podvozcích typu Mercedes-Benz 220 s benzinovým šestiválcovým motorem 2,2 l o výkonu 95 k (70 kW). Ty se na počátku šedesátých let od svých čtyř-

válcových sourozenců odlišovaly lehce prodlouženou předí i rozvorem, zdvojenými předními nárazníky a svislými skupinovými světlomety místo prostých kruhových. Dosahovaly největší rychlosti kolem 150 km/h.

Mercedes-Benz 190 v provedení Europ 1100 firmy Binz (1965)





Dvoukřídlové dveře sanitky Binz zasahovaly až do zvýšené střešky

Sanitní Mercedes-Benz 200 s rozvorem 3,35 m a karosérií Binz



Sanitní vůz Binz postavený na podvozku s rozvorem 3,10 m (1965)

Při modernizaci v létě 1965 dostal model Mercedes-Benz 200 větší zážehový čtyřválec 2,0 l o výkonu 95 k (70 kW), zatímco model 200 D si zachoval dřívější diesel se skromným výkonem 55 k (40,5 kW). O poznání lepší dynamické vlastnosti měly sanitky stavěné na šasi tehdy nového modelu 230 vybaveného řadovým šestiválcem 2,3 l, který zpočátku dával 105 k (77 kW) a od léta 1966 pak 120 k (88 kW).

Od poloviny šedesátých let měly specializované firmy k dispozici i podvozek s rozvorem prodlouženým na 3,35 m, na němž bylo možné vytvořit sanitku dlouhou 5,3 až 5,4 m s prostorem pro pacienta dlouhým kolem 2,5 m. Zvýšená střeška se zvedala do výšky 2,0 m nad vozovkou, s majákem byly velkoprostorové sanitky vysoké až 2,3 m. Jejich celková hmotnost se pohybovala kolem 2200 až 2400 kg.

Dominantní postavení ve výrobě sanitních vozů značky Mercedes-Benz měly dvě specializované karosárny, již zmíněný Binz a firma Christian Miesen v Bonnu. První pro své sanitky nadále používala obchodní označení Europ, druhá své velkoprostorové sanitní vozy pojmenovala Bonna. Podle požadavků zákazníků obě karosárny vybavovaly sanitky přístroji a pomůckami umožňujícími co nejlepší péči o pacienta během převozu do zdravotnického zařízení.

O popularitě vozidel této řady svědčí mimo jiné to, že se v létě 1967 dlouhá a vysoká sanitka Mercedes-Benz W 110 s nástavbou Binz objevila coby kovový model v měřítku 1:45 v katalogu tehdy největšího světového výrobce autiček,





Velkoprostorová sanitka Miesen Bonna s rozvorem 3,35 m (1967)

anglické firmy Lesney Products. Model značky Matchbox byl zařazen do prestižní série King Size a udělal radost statisícům kluků (a možná i dívek) po celém světě.

Rok 1968 přinesl generační obměnu: vedle nových sedanů Mercedes-Benz 200 až 250 s předí ozdobenou svíslé orientovanými obdélníkovými světlomety se začaly vyrábět i podvozky nového typu určené pro sanitní vozy.

Novinkou bylo zavěšení zadních kol na ramenech se šikmou osou kývání, zkrutné stabilizátory omezující naklá-



► Sanitka Binz Europ s nahoru vyklápěcí zadní stěnou karoserie

Sanitní Mercedes-Benz 230 se šestiválcem 2,3 l a karoserií Binz (1968)





Dlouhá a vysoká sanitka Miesen Bonna s rozvorem 3,4 m (1968)

Mercedes-Benz 220 v úpravě firmy Binz pro přepravu krve (1968)



Převavník s karoserií Binz sloužil u krevní banky v Baden-Badenu



Mercedes-Benz 220 D v sanitním provedení Binz Europ 1200 L



nění sanitního vozu v zatáčkách a také možnost opatřit zadní nápravu sanitky hydropneumatickým udržováním světelné výšky bez ohledu na okamžité zatížení vozu. Podvozky s dlouhým rozvorem měly toto zařízení standardně. Bezpečnost zvyšovaly kotoučové brzdy na všech čtyřech kolech s dvouokružovým ovládním a posilovačem.

Standardní rozvor náprav u nové řady mírně vzrostl na 2,75 m, ke stavbě velkoprostorových sanitek bylo určeno šasi s rozvorem 3,40 m. Firma Binz nabízela na standardním podvozku modely Europ 1100 a 1200 s délkou sanitního prostoru 2,2 m, prodloužené modely Europ 1100 L a 1200 L měly prostor pro pacienta dlouhý 2,6 m.

Celková délka těchto sanitních vozů se pohybovala kolem 4,8 a 5,3 m, přičemž zákazník mohl volit mezi provedením s vodorovně dělenými zadními dveřmi, jejichž spodní část se sklápěla dolů, a nedělenou výklopnou zadní stěnou karoserie.

Špičku nabídky firmy Miesen představovala v té době velkoprostorová sanitka Bonna 2600 s celkovou délkou 5,4 m. Sanitní prostor byl uvnitř dlouhý 2,53 m a mezi hlavovou částí pacientova lůžka a stropem byla světlá výška 1,17 m. Stejně jako u sanitek Binz byly zadní boční dveře zvýšené a zabíhaly až do nástavby střechy.

V letech 1968 až 1973 byly ke stavbě sanitních vozů nejvíce používány podvozky Mercedes-Benz 220 D vybavené čtyřválcovým dieselem 2,2 l o výkonu 60 k (44 kW), v menší míře dané vysokou cenou také šasi modelu 230 s benzínovým šestiválcovým motorem 2,3 l o výkonu 120 k (88 kW). Šestiválec mohl být za příplatek spojen s pětistupňovou převodovkou, zatímco naftový čtyřválec se dodával pouze se čtyřstupňovou převodovkou.

Od roku 1973 většina sanitek s třicícpou hvězdou vznikala na podvozcích Mercedes-Benz 240 D a poháněl je čtyřválcový diesel 2,4 l o výkonu 65 k (48 kW). Alternativou k němu se v téže době stal nový benzínový čtyřválec 230/4, který z objemu 2,3 l dával 110 k (81 kW). Montoval se však jen do šasi se standardním rozvorem. Nejdražší volbou zůstávaly podvozky modelu 230/6 s benzínovým šestiválcem 2,3 l o výkonu 120 k (88 kW).

Po více než osmi letech převzaly štafetu ve vyšší střední třídě automobily Mercedes-Benz řady W 123. Jako sedany byly představeny koncem roku 1976, další karosářská provedení – kupé, dlouhá limuzína a kombi – následovala během sezóny 1977. Od jara 1977 měly karosárny k dispozici podvozky se standardním rozvorem 2,80 m, od léta téhož roku pak i dlouhá šasi s rozvorem náprav 3,43 m. Firmy Mie-

sen a Binz během roku 1977 zahájily výrobu nové řady sanitek vycházejících z typu W 123.

Zatímco Miesen nadále používal obchodní označení Bonna, jeho württemberský konkurent začal nová sanitní vozidla označovat jako Binz Ambulance 2000 resp. 2000 Lang. Nové sanitky Binz byly dlouhé 4,93 a 5,35 m a vnitřní délka jejich sanitního prostoru měla hodnotu 2,17 a 2,51 m.

V paletě nabízených motorů přibyl pětiválcový diesel 300 D, který z třílitrového objemu dával výkon 80 k (59 kW) a za příplatek mohl být spojen s pětistupňovou manuální převodovkou. To platilo i o novém benzínovém šestiválci modelu 250 o objemu 2,5 l a výkonu 129 k (95 kW). Základní pohonnou jednotkou sanitek této řady však zůstával čtyřválcový diesel 240 D o výkonu 65 k (48 kW).

Sanitní vozy Mercedes-Benz typové řady W 123 se vyráběly do poloviny osmdesátých let, poslední vznikly v roce 1986.

Text: Jan Tuček
Foto: Mercedes-Benz Classic



Sanitní vůz Binz Europ 1200 se standardním rozvorem z roku 1973

Šestiválcový sanitní Mercedes-Benz 230/6 v exportní verzi Binz (1974)



Velkoprostorový 5,35 m dlouhý Binz 2000 L řady W 123 z roku 1977

